

Oudjaarsavond 2016 –

Lezing : Psalm 90

Op deze oudejaarsavond zijn we hier.
Een wat vreemde avond in de kerk. En bijna wat storend
in de tijd na kerstfeest.

We hebben nog geen week geleden het feest van
Christus' geboorte gevierd. En nu onderbreken we als het
ware Gods heilsgeschiedenis alweer met ons eigen
verhaal.

Wat we deden in het afgelopen jaar en wat we zullen
doen in het komende jaar. We staan stil, we kijken ach-
terom en zien vooruit.

Op deze avond -een avond om te danken en een avond
om te denken- komen we samen om naar de bijbel te
luisteren, liederen te zingen, te bidden en danken en de
zegen te ontvangen.

En er zijn van die vaste gebruiken rond zo'n dag. De hele
dag horen we vuurwerk knallen, oliebollen worden
gebakken.

Zo hoort van oudsher ook Psalm 90 bij deze avond. Een
psalm die gaat over onze tijd van leven.

Tijd – al onze dagen van leven worden bepaald door tijd
– we kijken op ons horloge, op onze telefoon, de klok op
het station, en misschien ook nog de tikkende klok thuis..

Ik tel mijn dagen, zegt de dichter van de psalm.

Zo ben je soms, ja even, aan het tellen. Als kind deden
we het allemaal: nog zoveel nachtjes, dan ben ik jarig of:
nog zoveel dagen, dan gaan we op vakantie.

Een vluchteling telt de dagen tot het moment waarop hij
hoort of hij blijven mag.

Een zwangere vrouw telt de dagen tot de verwachte
geboorte.

Een zieke die, zoveel maanden onder behandeling is, telt
de dagen in de hoop dat het daarna goed zal zijn...

En een stervende weet dat zijn dagen 'geteld' zijn.

En zo kennen we allemaal die momenten dat je weer eens
tellen gaat.

Daarmee zijn we bij de woorden van het eeuwenoude
gebed dat Israël aan de wereld gaf:

Leer ons zo onze dagen te tellen, dat wijsheid ons hart
vervult. Dit gebed is door Mozes gebeden. Psalm 90 is de
enige Psalm waarvan Mozes de auteur is. Daarmee is het
waarschijnlijk ook de oudste Psalm uit het Psalmenboek.

En als we Mozes zeggen, zeggen we ook: woestijnreis.

En als we ons die woestijnreis even voorstellen die het
volk Israël moest maken, veertig jaren lang, dan kunnen
we de Psalm ook direct wat beter plaatsen en ook de
nogal ernstige, bijna sombere toon ervan.

Voor velen is dit de Oudejaarspsalm bij uitstek. Maar het is beter om Psalm 90 te beluisteren niet tegen een achtergrond van oliebollen en vuurwerk, maar tegen de achtergrond van die veertig jaren in de woestijn. Want dan snappen we ook wat beter waarom er zo de nadruk wordt gelegd op de vergankelijkheid van het leven en op de toorn van God. Want heel die veertigjarige woestijnreis was het gevolg van de ongehoorzaamheid van Gods volk in het vereren van dat gouden kalf. Voor God was toen de maat vol. Woedend was Hij.

Veertig dagen hebben jullie het land verkend, veertig jaar zul je voor je schuld boete doen, één jaar voor elke dag. Dan zul je ondervinden wat het betekent als ik mijn handen van je aftrek. En dan kunnen we ook wat beter die sombere tonen uit de Psalm plaatsen: Wij komen om door uw toorn, door uw woede bezwijken wij. U hebt onze zonden vóór u geleid, onze geheimen onthuld in het licht van uw gelaat. Wie kent de kracht van uw toorn, wie vreest oprecht uw woede?

We lezen de Psalm nú niet - om ons al somberend te verplaatsen in het volk Israël toen. Hoewel we toch minstens dit er van mee kunnen nemen: het tellen van onze dagen is niet in de eerste plaats een interessante of uitdagende bezigheid, maar een manier om stil te staan bij de korthed van ons leven. We leven vaak alsof we het eeuwige leven hebben. 'Morgen is er weer en dag.'

Maar dat weten we helemaal niet. En daarom is het belangrijk om elke dag te tellen, elke dag méé te laten

tellen, zodat we geen dag verloren laten gaan waarop we niet dichtbij God leven. -- Leer ons zo onze dagen te tellen, dat wijsheid ons hart vervult.

Dat zijn krachtige woorden, zo op de drempel van een nieuw jaar. Wat wil ik in dat nieuwe jaar? Hoe ga ik mijn dagen tellen?. Leer ons zo onze dagen te tellen dat wijsheid ons hart vervult. Het kan goed doen, vreugde geven: je dagen te tellen.

Er bij stil te staan kan maken dat je je dankbaar voelt. Maar het kan ook pijn doen. De dagen van verdriet, van verlies, dagen van angst of onzeker zijn. Dagen dat je je eenzaam voelde, teruggeworpen op jezelf, dagen van verbittering of woede, dagen van schaamte, om wat je gedaan hebt of juist niet, wat je hebt laten liggen...wat anders had gekund.

Je kunt de dagen zo tellen dat je er geen wijs hart van krijgt maar een gebroken, een vermoeid of verbitterd hart.

Ik wil een wijs en vredig hart, vertaalt Oosterhuis deze woorden van de psalmist.

Die psalmist bidt niet om een blij of een dankbaar hart, hij bidt om een wijs hart. Vrede van binnen...

Een wijs en vredig hart dat heeft van doen met een bepaalde wijze van omgaan met het leven, met hoe je kijkt, ziet, verstaat. In wijsheid mag je groeien. Dat is een rode draad door heel de Schrift heen.

En dan die bijzondere zin: vervul ons in de morgen met uw liefde. Wijsheid blijktbaar heel veel te maken heeft met liefde. Wijsheid is geen kennis, geen informatie. Wijsheid is een heel bijzondere vorm van kennis: het is liefdevolle kennis. Niet het kennen van de harde feiten maakt iemand wijs, maar het liefdevol aanvoelen van wat er aan de hand is, is wijsheid. En het is goed om met die liefdevolle wijsheid aan het begin van de dag te beginnen en niet pas 's avonds, als we terug kijken op de dag.

Gods wijsheid gaat stromen in ons leven als we de dag beginnen met Gods liefde.

Groeien in wijsheid – het is een mooie uitnodiging voor het komende jaar.

Groeien in wijsheid...dat het ons zal gebeuren.

En dat we ons daarbij gedragen weten door het vertrouwen dat God al onze dagen omvat.

Loosdrecht, Gereformeerde Kerk

ds. Hillegonda Ploeger